Sipoon kunnan kestävän kehityksen tiekartta 2026–2030

- kooste kunnan kestävyystyöstä

23.11. 2026

- Hyväksytty kunnanhallituksessa pp.kk.vvvv
- Hyväksytty valtuustossa pp.kk.vvvv

Sisällysluettelo

3	Saatesanat
4	Tiivistelmä
5	Keskeiset käsitteet
6-9	Johdanto
10-25	**Kestävän kehityksen nykytila Sipoon kunnan toiminnassa**
11-15	Ekologinen kestävyys
16-20	Sosiaalinen kestävyys
21-25	Taloudellinen kestävyys
26-28	**Kestävän kehityksen tiekartta**
29	Tiekartan toimeenpano ja seuranta
30	Valmistelu ja osallistaminen
31	Lähteet

SIPOO
SIBBO

Saatesanat

Kestävä kehitys on yksi aikamme tärkeimmistä tehtävistä. Kunnilla on merkittävä rooli kestävän tulevaisuuden rakentamisessa, sillä kuntien päätökset ja palvelut vaikuttavat päivittäin asukkaiden hyvinvointiin, ympäristön tilaan sekä paikallisen elinvoiman kehittymiseen.

Tiekartan tavoitteena on edistää ekologisesti, sosiaalisesti, taloudellisesti ja kulttuurisesti kestävää kehitystä siten, että Sipoo säilyy hyvänä paikkana asua, elää, tehdä työtä ja yrittää myös tuleville sukupolville.

Sipoon kestävän kehityksen tiekartta 2026–2030 muodostaa yhteisen suunnan työllemme tulevina vuosina. Tiekartan tarkoituksena on tehdä näkyväksi jo tehtävää työtä, vahvistaa eri toimijoiden välistä yhteistyötä sekä auttaa tunnistamaan uusia mahdollisuuksia kestävien ratkaisujen edistämiseksi.

Kestävä kehitys ei ole yksittäinen hanke, vaan osa kaikkea kunnan toimintaa ja päätöksentekoa. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää pitkäjänteistä yhteistyötä kunnan henkilöstön, luottamushenkilöiden, asukkaiden, yritysten, yhteisöjen ja muiden sidosryhmien kesken.

Tämä tiekartta tarjoaa perustan yhteiselle työlle. Rakennetaan yhdessä yhä kestävämpää Sipoota!

Mikael Grannas
Kunnanjohtaja
Sipoon kunta

SIPOO
SIBBO

Tiivistelmä

Sipoon kestävän kehityksen tiekartan 2026–2030 tavoitteena on edistää kuntalaisten hyvinvointia, ympäristön kestävyyttä sekä taloudellista vastuullisuutta. Tiekartta koostaa ja tekee näkyväksi kunnassa tehtävää kestävän kehityksen työtä.

Tiekartta perustuu YK:n Agenda 2030 -toimintaohjelmaan ja sen 17 kestävän kehityksen tavoitteeseen. Se on laadittu Sipoon kuntastrategian sekä kunnan toimintaa ohjaavien ohjelmien ja suunnitelmien pohjalta. Kestävän kehityksen tiekartta on strateginen ohjelma, jonka avulla rakennetaan yhä kestävämpää Sipoota.

Tiekartta kokoaa yhteen Sipoon kunnassa tehtävän kestävän kehityksen työn ja sitä toteuttavat ohjelmat ja suunnitelmat. Monet kunnan ohjausasiakirjat ja toimenpiteet vaikuttavat useisiin kestävän kehityksen tavoitteisiin samanaikaisesti.

Tiekartan kolme kestävyyspäämäärää perustuvat Sipoon kuntastrategiaan:

1) Ympäristöystävällisyys ja luonnon monimuotoisuus (ekologinen kestävyys)

2) Hyvinvointia ja turvallisuutta arjessa ja yhteisöissä (sosiaalinen kestävyys)

3) Tasapainoinen talous ja tehokas kunta (taloudellinen kestävyys)

Lisäksi tiekartassa kuvataan kestävyyspäämääriä toteuttavat tavoitteet, jotka valtuusto on linjannut työpajassaan.

Vuoden 2027 aikana tiekartan tavoitteiden toteuttamiseksi määritellään toimenpiteet ja seurantakäytännöt.

Kestävän kehityksen työtä tehdään poikkihallinnollisesti toimialojen ja kunnan sidosryhmien yhteistyönä.

SIPOO
SIBBO

Keskeiset käsitteet

Agenda 2030 -toimintaohjelma: YK:n jäsenmaiden yhdessä vuonna 2015 sopima globaali kestävän kehityksen toimintaohjelma, joka ohjaa kestävän kehityksen edistämistä maailman laajuisesti vuosina 2016–2030. (1)

Ekologinen kestävyys: ekosysteemien toiminnan sekä luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä sopeuttamalla ihmisen toiminta luonnon kantokyvyn rajoihin. (2)

Ekosysteemi: luonnon toiminnallinen kokonaisuus, joka muodostuu olosuhteistaan yhtenäisellä alueella elävistä eliöistä ja elottomasta ympäristöstä. Esimerkkejä ekosysteemeistä ovat mm. metsä, järvi ja pelto. (3)

Ekosysteemipalvelu: luonnon ihmiselle ilmaiseksi tuottama palvelu, kuten raaka-aineiden tuotanto, ravinteiden kierto, hiilen sidonta ja pölytys. Ihmisen hyvinvointi ja talous ovat riippuvaisia toimivista ekosysteemipalveluista. (4)

HYTE-kerroin: HYTE-kertoimen avulla seurataan kuntien hyvinvointityön vaikuttavuutta. HYTE-kertoimen suuruus vaikuttaa kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruuteen. (5)

Kestävä kehitys: nykyisten ja tulevien sukupolvien hyvän elämän mahdollisuuksien turvaamista maailmanlaajuisesti ja paikallisesti. Kattaa ihmisen ja luonnon hyvinvoinnin sekä talouden huomioinnin kaikessa tekemisessä. (2)

Kiertotalous: talousmalli, jossa tuotteet ja materiaalit kiertävät, ja kulutus perustuu palveluihin kuten jakamiseen, vuokraamiseen, korjaamiseen ja kierrätykseen. (6)

Kuntakonserni: Kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin.

Luonnon kantokyky: ihmisen toiminnan luonnolle aiheuttaman rasituksen yläraja. Jos luonnon kantokyvyn raja ylittyy, seurauksena on peruuttamattomia muutoksia maapallon luonnonjärjestelmiin. (6)

Luonnon monimuotoisuus: ekosysteemien, lajien ja geenien kirjo. Mitä enemmän monimuotoisuutta, sitä paremmin luonto sopeutuu muuttuviin tilanteisiin. (4)

Sosiaalinen kestävyys: hyvinvoinnin edellytysten, kuten tasa-arvon, koulutuksen, ruokaturvan, terveyden ja riittävän toimeentulon turvaaminen sukupolvesta toiseen. (2)

Taloudellinen kestävyys: sisällöltään ja laadultaan tasapainoista kasvua sekä pitkäjänteistä talouspolitiikkaa, joka mahdollistaa ihmisten ja muun luonnon hyvinvoinnin. (2)

YK:n kestävän kehityksen tavoitteet: Agenda 2030 -toimintaohjelman 17 tavoitetta, jotka asettavat kansainvälisesti seurattavat raamit ihmisten ja luonnon hyvinvoinnin sekä kestävän talouden edistämiselle. Voidaan viitata myös nimellä SDG-tavoitteet (Sustainable Development Goals). (1)

SIPOO
SIBBO

Johdanto

YK:n jäsenmaiden vuonna 2015 sopima Agenda 2030 -toimintaohjelma toimii kestävän kehityksen ohjaavana viitekehyksenä maailmanlaajuisesti. Kunnilla on merkittävä rooli kestävän kehityksen tavoitteiden paikallisina edistäjinä: ne toteuttavat arviolta 2/3 kaikista tavoitteiden toimenpiteistä. Agenda 2030 -toimintaohjelma muodostaa tämän asiakirjan viitekehyksen. (7)

Kansainväliset sopimukset, kuten Agenda 2030, ohjaavat valtioiden ja sitä kautta kuntien toimintaa. Kuntalain 1 §:n mukaan kuntien tulee edistää asukkaidensa hyvinvointia sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla (8). Kestävän kehityksen toteutuminen onkin yksi kuntien hyvinvoinnin ja vastuullisuuden keskeinen perusta.

Kunnat edistävät kestävän kehityksen tavoitteiden laajaa kirjoa omalla toiminnallaan esimerkiksi varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, maankäyttöön ja rakentamiseen, hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen sekä elinvoimaan ja työllisyyteen liittyvien lakisääteisten tehtävien sekä muun kehittämistoiminnan kautta. Toisaalta kunnat myös mahdollistavat ja ohjaavat muita toimijoita, kuten alueen yrityksiä ja kuntalaisia, vastuulliseen toimintaan. (7)

Sipoon kuntastrategiassa (kv 15.12.2025 § 166) kestävän kehityksen tavoitteet on huomioituna vahvasti niin visiossa, arvoissa kuin pääteemoissa. Strategiaan kirjatun vision ydinsanomana on kunnan kasvaminen kestävästi – Sipoossa ihmiset, yritykset ja ympäristö voivat hyvin. Strategiaan määritellyt arvot ja pääteemat tukevat tätä visiota. Yhtenä strategian kärkenä on Sipoon kunnan kestävän kehityksen tiekartan laatiminen ja sen toteuttaminen.

Kestävän kehityksen tiekartta on kuntastrategiaa toteuttava strateginen suunnitelma, joka ohjaa kunnan kestävän kehityksen työtä jatkossa. Tiekartta muodostaa kokonaiskuvan kunnassa toteutettavasta kestävän kehityksen työstä. Lisäksi se kokoaa yhteen kestävän kehityksen tavoitteita toteuttavat ohjausasiakirjat ja suunnitelmat.

Sipoon kunnan **kestävyyspäämäärät** vuosille 2026–2030 ovat:

- Ympäristöystävällisyys ja luonnon monimuotoisuus (ekologinen kestävyys)
- Hyvinvointia ja turvallisuutta arjessa ja yhteisöissä (sosiaalinen kestävyys)
- Tasapainoinen talous ja tehokas kunta (taloudellinen kestävyys)

Kestävän kehityksen tiekartan jatkovaiheessa vuonna 2027 on tarkoituksena määritellä erilliset toimenpiteet olemassa olevien kestävyyspäämäärien ja niistä johdettujen tavoitteiden ympärille.

Sipoon kunnassa kestävän kehityksen työtä tehdään poikkihallinnollisesti kaikkien toimialojen ja kunnan sidosryhmien yhteistyönä. Kestävyystyön edistämistä varten on perustettu useita poikkihallinnollisia työryhmiä (esim. HYTE-koordinaatioryhmä). Lisäksi kunta on mukana useissa kestävyystyötä edistävissä ylikunnallisissa verkostoissa.

Tiekartan valmistelun vastuutoimialana on toiminut yhdyskunnan ja ympäristön toimiala. Asiakirjavalmistelua on toteutettu yhteistyössä kaikkia toimialoja, kunnan johtoryhmää sekä asiakirjan luonteen kannalta olennaisia sidosryhmiä ja vaikuttamistoimielimiä osallistaen. Tiekartan laatimisen asiantuntijatuesta vastasi Sitowise Oy.

SIPOO
SIBBO

Kestävän kehityksen tiekartta toteuttaa kuntastrategiaa

YHTEINEN TIETOPOHJA

- Kuntastrategian, strategisen tason suunnitelmien ja muiden toimintaa ohjaavien suunnitelmien pohjana yhteinen tietopohja
- Tietopohjaa täydennetään tarvittaessa tarkemmalla substanssikohtaisella tiedolla
- Esimerkkejä yhteisestä tietopohjasta: hyvinvointi- ja turvallisuuskertomus, väestösuunnite, kaavoituskatsaus, palveluverkkoselvitys, tilinpäätös ja talouden osavuosikatsaukset, johdon työpöytä

KUNTASTRATEGIA §

↕

STRATEGISEN TASON KOKOAVAT SUUNNITELMAT JA OHJELMAT

- **HYVINVOINTI- JA TURVALLISUUSSUUNNITELMA §**
- **ELINKEINO-OHJELMA**
- **KESTÄVÄN KEHITYKSEN TIEKARTTA**

↕

MUUT TOIMINTAA OHJAAVAT SUUNNITELMAT JA OHJELMAT

- Muut kunnan lakisääteiset ja vapaaehtoiset suunnitelmat ja ohjelmat, joissa kuvataan tarkemmin kunkin tehtäväalueen substanssia ja operatiivista toimintaa
- Pohjautuvat kuntastrategiaan, strategisen tason kokoaviin suunnitelmiin ja ohjelmiin sekä muuhun tehtäväaluetta koskevaan tietoon
- Esimerkkejä muista toimintaa ohjaavista suunnitelmista: palveluverkkosuunnitelma, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, valmiussuunnitelman yleinen osa, opetussuunnitelmat, palveluiden järjestämistä koskevat tarkemmat suunnitelmat

↕

TOIMINNAN VUOSITTAINEN SUUNNITTELU OSANA TALOUSARVIOTA (SITOVAT TAVOITTEET, RESURSOINTI)

§ = lakisääteinen asiakirja

Agenda 2030

Sipoon kestävän kehityksen tiekartan viitekehyksen muodostaa YK:ssa jäsenmaiden kesken vuonna 2015 hyväksytty globaali kestävän kehityksen toimintaohjelma (Agenda 2030) sen sisältämine kestävän kehityksen tavoitteineen.

Agenda 2030:n tavoitteena on edistää kestävää kehitystä maailmanlaajuisesti, turvaten hyvän elämän edellytykset sekä nykyisille että tuleville sukupolville. Toimintaohjelman on tarkoitus ohjata maailman kehitysponnisteluja vuoteen 2030 asti. (9)

Toimintaohjelma tarkastelee kestävää kehitystä kolmen toisiaan täydentävän osa-alueen kautta: ekologinen, sosiaalinen ja taloudellinen kestävyys. Kestävyyden eri ulottuvuuksien lisäksi Agenda 2030-toimintaohjelman ytimessä ovat kaikkiaan 17 globaalia kestävän kehityksen tavoitetta (SDG, Sustainable Development Goals), jotka ohjaavat toimintaohjelman toimeenpanoa. Toimintaohjelma sisältää varsinaisten päätavoitteiden lisäksi yhteensä 169 alatavoitetta. Tiekartta ei kuitenkaan huomioi YK:n kestävän kehityksen tavoitteista johdettuja lukuisia alatavoitteita, jotka eivät sellaisenaan sovellu paikalliselle tasolle. (9)

YK:n kestävän kehityksen tavoitteet kattavat laajasti yhteiskunnan eri osa-alueet, kuten köyhyyden poistamisen, ilmastonmuutoksen torjunnan, luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen, tasa-arvon edistämisen ja kestävän talouskasvun. Tavoitteiden saavuttamisen aikaraja on asetettu vuoteen 2030 asti.

Toimintaohjelma sitoo jokaista YK:n jäsenmaata, ja myös Suomi on sitoutunut tavoitteiden saavuttamiseen ja raportoi kestävän kehityksen edistymisestä säännöllisesti. Kokonaisuutena Suomi on monella osa-alueella edelläkävijä, mutta kirittäviä alueita on tunnistettu erityisesti ekologisen kestävyydessä ja globaalivastuussa.

Vaikka valtioilla on päävastuu tavoitteiden toteuttamisesta, kunnilla ja kaupungeilla on keskeinen rooli niiden edistämisessä paikallistasolla. Sipoon kunnan kestävän kehityksen tiekartassa tämä näkyy konkreettisesti: sekä kunnan kestävän kehityksen työn nykytilan tarkastelu että kestävyyspäämäärien ja -tavoitteiden määrittely on tehty Agenda 2030 -tavoitteiden pohjalta. Näin varmistetaan, että paikalliset toimenpiteet tukevat globaaleja päämääriä, ja että Sipoon kunta toimii osaltaan aktiivisena toimijana kestävän kehityksen paikallisessa edistämisessä.

Kuva: Suomen YK-liitto.

SIPOO
SIBBO

Asiakirjan rakenne

Tämä asiakirja koostuu kahdesta osasta:

1) Kestävän kehityksen nykytilan tarkastelu

2) Kestävän kehityksen tiekartta, eli kestävyyspäämäärät ja päämääristä johdetut tavoitteet

Osiossa 1 tarkastellaan Sipoon kunnan oman toiminnan kestävän kehityksen nykytilaa YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden näkökulmasta. Nykytilan tarkastelu on toteutettu kestävän kehityksen kolmen pääosa-alueen mukaisesti (ekologinen, sosiaalinen ja taloudellinen kestävyys) siten, että Agenda 2030 -kestävän kehityksen tavoitteet on jaoteltu näiden osa-alueiden alle.

Nykytilan tarkastelu koostuu jokaisen kestävyyden osa-alueen osalta seuraavista tekijöistä:

- Kestävän kehityksen osa-alueen ja siihen linkittyvien YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden kuvaus sekä yleisellä tasolla että Sipoon kunnan toiminnan näkökulmasta.
- Kunnan keskeiset ja ajankohtaiset suunnitelmat ja asiakirjat, joilla osa-alueen tavoitteita edistetään.
- Syventävä case-esimerkki osa-alueen toteutumisesta Sipoon kunnan toiminnassa.

Monet kunnan ohjausasiakirjat ja toimenpiteet vaikuttavat useisiin kestävän kehityksen tavoitteisiin samanaikaisesti. Tässä tarkastelussa nostetut asiat on pyritty tuomaan sen kestävän kehityksen osa-alueen alle, johon ne vaikuttavat eniten.

Osio 2 esittelee Kestävän kehityksen tiekartan kestävyyspäämäärät vuosille 2026-2030. Päämäärät on johdettu suoraan Sipoon kuntastrategian pääteemoista.

Tiekartan toisessa osassa on tunnistettu Sipoon kestävyyspäämäärät sekä niiden toteuttamista tukevat kuhunkin päämäärään liittyvät kolme tavoitetta. Tavoitteet on määritelty valtuustotyöpajassa tammikuussa 2026.

Asiakirjan lopussa kuvataan tiekartan toimeenpano- ja seurantamekanismit sekä esitellään tiekartan valmisteluprosessi.

SIPOO
SIBBO

Kestävän kehityksen nykytila Sipoon kunnan toiminnassa

Ekologinen kestävyys

Ekologisella kestävyydellä tarkoitetaan ekosysteemien toimivuuden turvaamista, ilmastonmuutoksen hillintää ja ihmisen toiminnan sovittamista luonnon kantokyvyn rajoihin.

Ekologiset haasteet kytkeytyvät ihmisten hyvinvointiin ja talouden vakauteen monella tavalla. Esimerkiksi ilmastoriskien realisoituminen nostaa raaka-aineiden hintoja ja heikkenevä lähiluonto vaikuttaa negatiivisesti ihmisten terveyteen. Ekologinen kestävyys luo siis perustan myös muille kestävyyden osa-alueille.

Kuntalain (7) mukaan kuntien tulee järjestää asukkailleen palvelut ympäristöllisesti kestävällä tavalla. Kunnilla onkin keskeinen rooli ekologisen kestävyyden takaamisessa oman toiminnan ympäristökuormaa vähentämällä ja toisaalta mahdollistamalla kuntalaisten ja alueen yritysten ympäristöystävälliset valinnat.

Ekologinen kestävyys rakentuu kuntien näkökulmasta katsottuna erityisesti seuraavien kestävän kehityksen tavoitteiden varaan: 6, 7, 13, 14, 15.

Ekologisen kestävyyden globaalit tavoitteet:

- **6. Puhdas vesi ja sanitaatio**: Kansainvälisesti veden saannin turvaaminen kaikille sekä veden kestävä käyttö ovat olennaisia ekologisen kestävyyden kannalta. Suomen kunnissa vesihuollon kehittäminen ja hulevesien hallinta tukevat puhtaan veden saatavuutta.
- **7. Edullista ja puhdasta energiaa:** Globaalisti tavoitteena on edullisen, luotettavan ja kestävän energian takaaminen jokaiselle. Kunta voi edistää uusiutuvan energian käyttöä ja energiatehokkuutta asumisessa, rakentamisessa ja liikkumisessa.

SIPOO
SIBBO

Ekologinen kestävyys

- **13. Ilmastotekoja**: Tavoitteena on ilmastonmuutoksen hillintä sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin sopeutuminen. Suomen kunnat ovat olleet aktiivisia ilmasto-ohjelmien laatimisessa. Oman toiminnan lisäksi kunnilla on merkittävä rooli asukkaiden ja yritysten ilmastoviisaiden valintojen mahdollistamisessa.
- **14. Vedenalainen elämä**: Kansainvälisesti merten luonnonvarojen säilyttäminen ja kestävän käytön edistäminen, kuten liikakalastuksen ja saastumisen pysäyttäminen, ovat avainasemassa vedenalaisen elämän turvaamisessa. Suomessa lähivesien suojelu ja vesistökuormituksen hallinta tukevat Itämeren tilaa ja mahdollistavat kestävää luontomatkailua.
- **15. Maanpäällinen elämä**: Maaekosysteemien luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen ja kestävä käyttö ovat globaaleja tavoitteita. Kunnat voivat edistää luonnon monimuotoisuutta suojelemalla luontoympäristöjä, kuten metsiä, ja ohjaamalla niiden kestävää käyttöä.

SIPOO
SIBBO

Ekologinen kestävyys Sipoossa

Ekologista kestävyyttä edistetään Sipoossa useiden ohjelmien ja hankkeiden, esimerkiksi paikallisten ilmaston- ja ympäristönsuojelutoimien, viher- ja virkistysalueiden ylläpidon ja maankäytön suunnittelun kautta.

Sipoo tavoittelee 80 % päästövähennystä vuoden 2007 tasosta vuoteen 2035 mennessä. Tarkemmat toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi on määritelty ilmastosuunnitelmassa 2025–2035. Kunnan energiaohjelman kautta parannetaan mm. kiinteistöjen energiatehokkuutta vuosittain, ja kunnan osaomistama energiayhtiö, Keravan Energia Oy, tavoittelee hiilineutraalia energiantuotantoa vuoteen 2030 mennessä.

Kuntakonserniin kuuluva Sipoon Vesi vastaa kuntalaisille toimitetusta korkealaatuisesta juomavedestä ja jätevesien hallinnasta.

Laajemmin vesistöjen tilaa turvataan Sipoossa Pohjavesialueiden suojelusuunnitelmalla sekä alueellisilla hulevesiohjelmilla. Lisäksi Sipoonjoen kuntoa on parannettu esimerkiksi poistamalla Brobölen padon vaelluseste ja kunnostamalla koskialuetta.

Sipoon metsien käyttöä ohjaavat Metsäsuunnittelun ja -hoidon periaatteet. Metsäluonnon monimuotoisuutta pyritään tukemaan niin arvometsissä, virkistysmetsissä kuin talousmetsissäkin.

Kaavoituksella on tärkeä rooli kunnan viheralueiden säilyttämisessä. Sipoo tekee ekologisen kestävyyden osalta yhteistyötä myös muiden KUUMA-kuntien kanssa, ja on ollut mukana laatimassa KUUMA-seudun luonnon monimuotoisuuden (LUMO) käsikirjaa.

Varhaiskasvatuksen kestävän kehityksen työryhmä toteuttaa vuosittain toimenpiteitä ekologisen kestävyyden edistämiseksi varhaiskasvatuksessa, kuten viljelylaatikot päiväkotien pihoille ja henkilöstön osaamisen kehittäminen. Lisäksi varhaiskasvatuksella on tärkeä rooli lasten vastuullisen luontosuhteen kehittymisessä mm. lähiluonnossa retkeilyn ja leikkimisen sekä ulkona tapahtuvan oppimisen kautta.

SIPOO
SIBBO

Ekologista kestävyyttä ohjaavat suunnitelmat ja asiakirjat

Asiakirja	23		25					30					35
Hiilineutraali Sipoo 2035 – Sipoon kunnan ilmastosuunnitelma (hyväksytty valtuustossa 9.12.2024)			■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Luonnon monimuotoisuuden käsikirja maankäytön suunnitteluun				▶									
Alueelliset hulevesisuunnitelmat				▶									
Kävelyn ja pyöräilyn edistämisohjelma 2030				■	■	■	■	■					
Varhaiskasvatuksen ympäristöohjelma				✸									
Sipoon kunnan energiaohjelma 2023-2025	■	■	■										
Kaavoituskatsaus 2026 ja Kaavoitusohjelma 2026–2028				■	■	■							
Pohjavesialueiden suojelusuunnitelma (lausunnoilla)				✸									

▶ Asiakirja on voimassa toistaiseksi.

✸ Asiakirja päivitetään.

Hiilineutraali Sipoo 2035
Sipoon kunnan ilmastosuunnitelma

Mistä kyse?
Vuonna 2024 hyväksytty ilmastosuunnitelma asetti Sipoolle ensimmäisen määrällisen päästövähennystavoitteen ja käynnisti kunnassa jatkuvan ilmastotyön seuranta- ja suunnitteluprosessin.

Sipoon tavoitteena on 80 % päästövähennys vuoteen 2035 mennessä vuoden 2007 tasosta (181,7 kt CO_2-ekv). Vuonna 2024 kunnan kokonaispäästöt olivat 105 kt CO_2-ekv (10) ja vuoden 2035 päästötavoite on 36,4 kt CO_2-ekv.

Kunnassa toteutettavan ilmastotyön toimenpiteet on koottu suunnitelmassa seitsemän eri kategorian alle: 1) uusiutuva energia ja energiatehokkuus, 2) yhdyskuntarakenne ja liikenne, 3) rakentaminen ja kiertotalous, 4) kestävä arki, 5) vihreä siirtymä ja elinkeinoelämä, 6) hiilinielut- ja varastot sekä 7) ilmastonmuutokseen sopeutuminen.

Kullekin toimenpiteelle on nimetty vastuutahot. Lisäksi työn vauhdittamiseksi on laadittu muistilista ilmastotyön organisoinnin tueksi ja määritelty ydinindikaattorit suunnitelman seurantaa varten.

Päästövähennysten lisäksi kunnassa halutaan vahvistaa alueen hiilinieluja sekä lisätä ymmärrystä ja dataa maankäyttösektorin päästöistä ja poistumista.

Ilmastotyö hyödyttää paitsi ilmastoa, myös asukkaiden hyvinvointia, paikallisten yritysten kilpailukykyä ja kunnan vetovoimaa.

Ilmastosuunnitelma on luettavissa: Sipoon ilmastosuunnitelma

Toiminta edistää erityisesti seuraavia Agenda 2030 -kestävän kehityksen tavoitteita:

SIPOO
SIBBO

Sosiaalinen kestävyys

Sosiaalisella kestävyydellä tarkoitetaan hyvinvoinnin edellytysten takaamista sukupolvesta toiseen.

Sosiaalista kestävyyttä haastavat Suomessa esimerkiksi väestön ikääntyminen, väestön eriarvoistuminen, köyhyys, työttömyys, lihavuus ja mielenterveyshaasteet. Valtioneuvosto onkin laatinut suomalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi toimeenpanosuunnitelman, joka sisältää neljä painopistettä: mahdollisuus osallisuuteen, hyvät arkiympäristöt, hyvinvointia ja terveyttä edistävä toiminta ja palvelut sekä päätöksenteolla vaikuttavuutta. (11)

Kuntalain (8) mukaan kuntien tulee edistää asukkaiden hyvinvointia, terveyttä ja arjen turvallisuutta sekä järjestää asukkailleen palvelut sosiaalisesti kestävällä tavalla. Kunnilla on mahdollisuus edistää asukkaiden hyvinvointia esimerkiksi koulutuksen, kulttuuripalveluiden, kotouttamisen sekä asumispalveluiden kautta.

Hyvinvoinnin edistämistä tehdään tiiviissä yhteistyössä kunnan, alueellisen hyvinvointialueen, järjestöjen ja muiden sidosryhmien välillä.

Sosiaalinen kestävyys rakentuu kuntien näkökulmasta katsottuna erityisesti seuraavien kestävän kehityksen tavoitteiden varaan: 1, 2, 3, 4, 5, 7, 11, 16.

Sosiaalisen kestävyyden globaalit tavoitteet:

- **1. Ei köyhyyttä:** Suomen kunnissa köyhyyden poistaminen tarkoittaa esimerkiksi peruspalveluiden turvaamista kaikille ja suhteellisen köyhyyden torjumista haavoittuvassa asemassa olevia, kuten työttömiä, opiskelijoita, yksinasuvia, maahanmuuttajia ja yksinhuoltajaperheitä tukemalla.
- **2. Ei nälkää:** Globaali tavoite sisältää ruokaturvan saavuttamisen, ravitsemuksen parantamisen sekä kestävän maatalouden edistämisen. Kunnan ateriapalvelut, ravitsemusneuvonta ja kestävät ruokahankinnat voivat edistää ravitsemuksellista hyvinvointia ja ehkäistä vajaaravitsemusta tai ylipainoa.

SIPOO
SIBBO

Sosiaalinen kestävyys

- **3. Terveyttä ja hyvinvointia:** Tavoitteen taustalla on halu turvata kaikenikäisten hyvinvointi sekä terveys. Yhdenvertaiset, saavutettavat ja laadukkaat terveyspalvelut sekä mielenterveyden tukeminen ovat keskeisiä hyvinvoinnin edistämisessä kunnissa.
- **4. Hyvä koulutus:** Kansainvälisesti tavoitteena on tasa-arvoisen ja laadukkaan koulutuksen tarjoaminen kaikille sekä elinikäiset oppimismahdollisuudet. Kunnat voivat edistää oppimisen tasa-arvoa ja oppimisrauhaa tarjoamalla laadukasta opetusta lapsille ja nuorille sekä tukemalla elinikäistä oppimista ja koulutuspolkuja, jotka edistävät työllistymistä.
- **5. Sukupuolten tasa-arvo:** Kansainvälisesti sukupuolten välisen tasa-arvon saavuttaminen tarkoittaa erityisesti naisten ja tyttöjen oikeuksien vahvistamista. Kunnissa sukupuolten tasa-arvoa voidaan edistää palveluissa ja osallisuudessa, sekä torjumalla häirintää ja lähisuhdeväkivaltaa.
- **11. Kestävät kaupungit ja yhteisöt:** Tavoitteen taustalla on tarve taata turvalliset sekä kestävät asuinyhdyskunnat. Kunnissa tämä tarkoittaa viihtyisien, turvallisten ja yhdenvertaisten asuinympäristöjen kehittämistä sekä kestävän liikkumisen ja lähiluonnon saatavuuden edistämistä.
- **16. Rauha, oikeudenmukaisuus ja hyvä hallinto:** Tavoitteen taustalla on tarve edistää rauhaa, oikeuspalveluiden saavutettavuutta ja vastuullisia instituutioita kaikilla tasoilla. Kunnissa avoin ja vastuullinen hallinto sekä laaja osallistaminen luovat perustan vakaalle ja oikeudenmukaiselle arjelle.

SIPOO
SIBBO

Sosiaalinen kestävyys Sipoossa

Sosiaalinen kestävyys näyttäytyy kuntalaisille monella tapaa. Esimerkiksi opetuksessa ja varhaiskasvatuksessa kestävyysajattelu on vahvasti läsnä, kirjastot tarjoavat tasa-arvoisen pääsyn tietoon ja nuorisopalvelut puolestaan tukevat nuorten kasvua ja kehittymistä. Kunnan järjestämät ja mahdollistamat tapahtumat tuovat kuntalaisia yhteen lisäten yhteisöllisyyttä.

Kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä seurataan valtakunnallisesti HYTE-kertoimen avulla. Kerroin muodostuu lukuisista indikaattoreista, joista sosiaalisen kestävyyden näkökulmasta olennaisia ovat muun muassa (5):

- Kuntalaisten kokemus omasta terveydestä
- Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat
- Asukasraatien ja foorumien hyödyntäminen kunnan palvelujen kehittämisessä
- Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat

Kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi on tehty erilliset suunnitelmat liikuntapalveluiden ja kulttuurin kehittämiseksi. Kunnan hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmaan sisältyy myös ehkäisevän päihdetyön suunnitelma sekä lakisääteiset suunnitelmat lasten ja nuorten sekä ikääntyneiden hyvinvoinnin edistämiseksi.

Sipoon kunnan osallisuusmalli 2026–2029 tuo näkyväksi osallisuustyön sekä edistää erilaisia osallistamisen malleja kunnassa.

Sipoo edistää kestävää liikkumista ja viihtyisiä lähiympäristöjä esimerkiksi Kävelyn ja pyöräilyn edistämisohjelman kautta. Vuosittain laadittavalla kaavoituskatsauksella ja -ohjelmalla edistetään kuntalaisten tiedonsaantia kaavoitushankkeista ja parannetaan vaikutusmahdollisuuksia oman elinympäristön suunnitteluun.

Sipoon opisto edistää kuntalaisten elinikäistä oppimista tarjoamalla mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle tähdäten opiskelijan monipuoliseen kehittymiseen, hyvinvointiin ja aktiiviseen kansalaisuuteen.

Sipoon kunnan palveluiden tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma tarkastelee palveluiden tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista ja käytäntöjä sekä Henkilöstön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma kunnan sisäistä tasa-arvotyötä.

SIPOO
SIBBO

Sosiaalista kestävyyttä ohjaavat suunnitelmat ja asiakirjat

Asiakirja	20					25					30
Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma 2026–2029							■	■	■	■	
Sipoon kunnan eettiset periaatteet (22.1.2024)					▶						
Työsuojelun ja -hyvinvoinnin toimintaohjelma 2026-2029 (18.12.2025)							■	■	■	■	
Sipoon kulttuurisuunnitelma	▶										
Varhaiskasvatuksen toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma						▶					
Sipoon kunnan palveluiden tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma							■	■	■	■	
Kotouttamisohjelma 2022			▶								
Liikuntapalvelusuunnitelma 2023				▶							
Vuosittainen henkilöstöraportti	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Palveluverkkokatsaus 2026						▶					
Henkilöstön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma						▶					

▶ Asiakirja on voimassa toistaiseksi.

✸ Asiakirja päivitetään.

Planet Youth -toimintamalli

Mistä kyse?
Sipoo aloitti vuonna 2024 yhteistyön Planet Youth -organisaation kanssa. Tavoitteena on kehittää Sipooseen kokonaisvaltainen lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämisen malli Planet Youth -lähestymistapaa ja -prosessia hyödyntäen.

Ennaltaehkäisevällä työllä on merkittävä rooli lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämisessä. Sipoon oman Planet Youth -mallin kehittämisvaiheessa määritellään tavoitteet ja toimenpiteet, joilla lasten ja nuorten hyvinvointia edistetään pitkällä aikavälillä.

Tavoitteena on tunnistaa lasten ja nuorten hyvinvointia suojaavia tekijöitä sekä riskitekijöitä. Tiedon perusteella suojaavia tekijöitä vahvistetaan ja riskitekijöitä pienennetään kohdentamalla toimenpiteitä lasten ja nuorten hyvinvoinnin kannalta keskeisiin kasvuympäristöihin, kuten koulu, perhe, ikätoverit ja vapaa-aika.

Mallia rakennetaan Sipoossa Planet Youthin 10-vaiheisen prosessin mukaisesti.

Työ luo rakenteellisia edellytyksiä lasten ja nuorten terveisiin elintapoihin, turvalliseen ja kannustavaan kasvuympäristöön sekä ennaltaehkäisevään tukeen.

Lisää Planet Youth -toimintamallista:
Planet Youth – lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämisen malli

Toiminta edistää erityisesti seuraavia Agenda 2030 -kestävän kehityksen tavoitteita:

SIPOO
SIBBO

Taloudellinen kestävyys

Taloudellisella kestävyydellä tarkoitetaan laadultaan tasapainoista kasvua sekä pitkäjänteistä talouspolitiikkaa, joka mahdollistaa hyvinvoinnin. Taloudellinen kestävyys on riippuvainen luonnosta esimerkiksi luonnon ylläpitämien prosessien ja raaka-aineinen kautta. Eri ekosysteemipalvelut, kuten pölytys, maa-aineksen muodostuminen tai yhteyttäminen, ovat välttämättömiä talouden kannalta. Ekologiset reunaehdot asettavatkin rajat talouden kestävyydelle.

Kunnilla on keskeinen rooli taloudellisen kestävyyden edistämisessä esimerkiksi tukemalla elinvoimaa ja edistämällä luonnonvarojen kestävää käyttöä kiertotalouden keinoin. Taloudellinen kestävyys rakentuu kuntien näkökulmasta katsottuna erityisesti kestävän kehityksen tavoitteiden 8, 9, 10 ja 12 varaan.

Taloudellisen kestävyyden globaalit tavoitteet:

- **8. Ihmisarvoista työtä ja talouskasvua**: Kansainvälisesti tavoitellaan kestävää talouskasvua, tuottavaa työtä ja reiluja työpaikkoja. Kunnat voivat vahvistaa työllisyyttä ja elinvoimaa kehittämällä elämystaloutta, houkuttelemalla osaajia sekä tukemalla yrityksiä ja turvallisen työympäristön periaatteita.
- **9. Kestävää teollisuutta, innovaatioita ja infrastruktuuria:** Globaalina tavoitteena on luotettavan ja kestävän infrastruktuurin kehittäminen sekä ympäristöystävällisten teknologioiden ja prosessien haltuunotto teollisuudessa. Kunnilla on tärkeä rooli ympäristöystävällisen infrastruktuurin kehittämisessä. Lisäksi ne voivat toimia alustoina innovaatioille ja kestävälle kehitykselle esimerkiksi yritysekosysteemien syntyä, tutkimusta ja startup-yrityksiä tukemalla.

SIPOO
SIBBO

Taloudellinen kestävyys

- **10. Eriarvoisuuden vähentäminen:** Globaalisti eriarvoisuuden vähentäminen nähdään sekä maiden sisäisen että niiden välisen, erityisesti taloudellisen, eriarvoisuuden kautta. Suomen kunnissa syrjinnän torjunta, maahanmuuttajien kotoutumiseen panostaminen sekä osallisuuden vahvistaminen eri elämänvaiheissa ja asemasta riippumatta ovat keskeisiä keinoja eriarvoisuuden vähentämisessä.
- **12. Vastuullista kuluttamista:** Vastuullinen kuluttaminen kattaa sekä tuotantotapojen että kulutuksen kestävyyden. Kunnat voivat edistää tavoitetta erityisesti kiertotalouden ja kestävien julkisten hankintojen kautta sekä tukemalla asukkaiden, yritysten ja yhteisöjen kestävää arkea.

SIPOO
SIBBO

Taloudellinen kestävyys Sipoossa

Taloudellinen kestävyys Sipoossa rakentuu pitkäjänteisestä elinvoiman kehittämisestä, resurssien tehokkaasta käytöstä ja investoinneista, jotka tukevat kunnan asukkaiden hyvinvointia ja alueen kilpailukykyä. Kunnan strategian yksi pääteemoista on ”Tasapainoinen talous ja tehokas kunta”, mikä korostaa taloudellisen kestävyyden merkitystä kunnan toiminnassa.

Yrittäjyyden tukeminen on keskeinen osa Sipoon elinvoimapolitiikkaa. Sipoon elinkeino-ohjelman (2025–2028) tavoitteena on erityisesti vahvistaa paikallista yrittäjyyttä ja luoda suotuisa toimintaympäristö yrityksille.

Sipoon työpaikkaomavaraisuus on kehittynyt 2010-luvun alusta positiiviseen suuntaan, kun kuntaan on sijoittunut logistiikkayrityksiä ja keskisuuria yrityksiä. Vuonna 2025 kunnan työpaikkaomavaraisuusaste oli 64 % (12).

Sipoon suurimmat työllistäjät ovat vuonna 2025 toteutetun selvityksen mukaan Inex Partners, Hartwall K Oy Ab ja Arla sekä Sipoon kunta (13).

Vuoden 2025 henkilöstön työhyvinvointikyselyn mukaan kunnan työntekijöistä 81 % ja esihenkilöistä 89 % suosittelisi nykyistä työpaikkaa tuttavalleen.

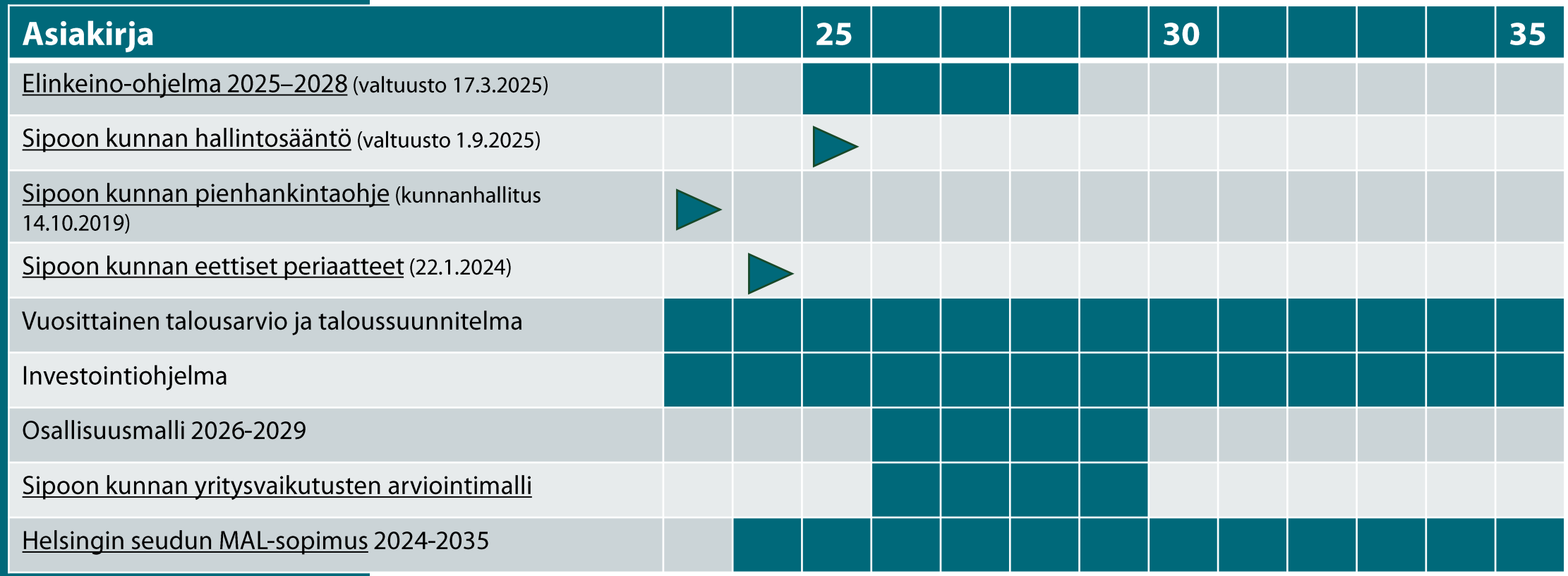
Työntekijät kokivat tavoitteiden selkeyden, yhteistyön eri yksiköiden välillä sekä kehittymismahdollisuuksien olevan kunnan vahvuuksia työnantajana. Kehityskohteina esihenkilöt ja työntekijät näkivät parannettavaa koko organisaation johtamistavassa.

Hankintakäytännöt ovat olennainen osa kunnan taloudellista ohjausta. Kunnan Eettiset periaatteet (2024) ohjeistavat huomioimaan hankinnoissa tuotteiden ja palveluiden koko elinkaaren aikaiset vaikutukset, kohtelemaan toimittajia tasapuolisesti, vaatimaan kumppaneilta eettisiin periaatteisiin sitoutumista sekä osallistumaan aktiivisesti harmaan talouden torjuntaan.

Kuntalaiset voivat vaikuttaa konkreettisesti kunnan varojen käyttöön #MunSipoo -osallistuvan budjetoinnin kautta. Osallistuvaa budjetointia on toteutettu Sipoossa vuodesta 2022 lähtien.

SIPOO
SIBBO

Taloudellista kestävyyttä ohjaavat suunnitelmat ja asiakirjat

Asiakirja on voimassa toistaiseksi.

Sipoon elinkeino-ohjelma 2025–2028

Mistä kyse?
Onnellisten yritysten Sipoo - Sipoon elinkeino-ohjelma 2025-2028 luo suuntaviivat elinkeinotoiminnan tukemiselle ja kehittämiselle Sipoossa tulevina vuosina. Yritysten toimintaedellytyksiä ja uusia investointeja pyritään edistämään elinkeino-ohjelmaan kirjattujen toimenpiteiden ja tavoitteiden mukaisesti.

Elinkeino-ohjelman tavoitteena on luoda kunnasta houkutteleva toimintaympäristö yrityksille, edistää työllisyyttä ja tukea paikallisen talouden kestävää kasvua. Kehittämisen kärkiä Sipoossa ovat 1) Onnelliset yritykset, 2) Kasvua ja kansainvälistymistä pk-yrityksille, 3) Veto- ja pitovoimaa toimintaympäristöön, 4) Menestystä verkostoyhteistyöstä ja 5) Yritysmyönteinen kuntaorganisaatio.

Ohjelmassa on tunnistettu, että esimerkiksi energiamurros, puhdas siirtymä ja kiertotalous tarjoavat yrityksille uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Samaan aikaan yritysten liiketoimintamallit ovat muutoksessa ja tarvitaan uutta ajattelua esimerkiksi tontti- ja toimitilaratkaisujen tarjontaan.

Elinkeino-ohjelmaan on määritelty myös toimenpiteiden edistymistä kuvaavat mittarit, joiden kehitystä seurataan ja toteutumista arvioidaan vuosittain. Kunnan tavoitteena on kehittää tiedolla johtamisen prosesseja.

Elinkeino-ohjelma on luettavissa: Onnellisten yritysten Sipoo

Toiminta edistää erityisesti seuraavia Agenda 2030 -kestävän kehityksen tavoitteita:

SIPOO
SIBBO

Kestävän kehityksen tiekartta

Kestävyyspäämäärät ja -tavoitteet sekä toimeenpano ja seuranta

Kestävyyspäämäärät vuosille 2026–2030

Sipoon kestävän kehityksen tiekartta kokoaa yhteen kunnassa tehtävää kestävän kehityksen työtä ja muodostaa kokonaiskuvan Agenda 2030 -viitekehyksen näkökulmasta. Tiekartta kuvaa, miten kunnan nykyiset ohjelmat ja suunnitelmat edistävät ympäristön, kuntalaisten ja henkilöstön hyvinvointia sekä taloudellista kestävyyttä.

Tiekartan kolme kestävyyspäämäärää perustuvat Sipoon kuntastrategiaan, ja niiden toteutumista tukevat tavoitteet on tunnistettu valtuustotyöpajassa tammikuussa 2026. Tiekartta ei aseta uusia toimenpiteitä tai mittareita, vaan kokoaa olemassa olevien strategisten suunnitelmien tavoitteista ja toimenpiteistä yhtenäisen kokonaiskuvan kestävän kehityksen työstä Sipoossa.

Päämäärä 1, ekologinen kestävyys:

Ympäristöystävällisyys ja luonnon monimuotoisuus

Päämäärä 2, sosiaalinen kestävyys:

Hyvinvointia ja turvallisuutta arjessa ja yhteisöissä

Päämäärä 3, taloudellinen kestävyys:

Tasapainoinen talous ja tehokas kunta

SIPOO
SIBBO

Sipoon kestävän kehityksen tiekartta

PÄÄMÄÄRÄ

TAVOITTEET

Ympäristöystävällisyys ja luonnon monimuotoisuus

- Suojellaan ja edistetään luonnon monimuotoisuutta
- Mahdollistetaan kunnan kasvaminen ympäristö- ja ilmastokestävästi
- Toteutetaan ja kehitetään kunnan suunnitelmallista ilmastotyötä

Hyvinvointia ja turvallisuutta arjessa ja yhteisöissä

- Edistetään asukkaiden arjen hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä
- Huolehditaan kunnan henkilöstön veto- ja pitovoimatekijöistä
- Ylläpidetään toimivaa ja kustannustehokasta palveluverkkoa

Tasapainoinen talous ja tehokas kunta

- Johdetaan tiedolla ja suunnitellaan taloutta pitkäjänteisesti ja ennakoiden
- Lisätään vuoropuhelua ja yhteistyötä päättäjien ja viranhaltijoiden välillä
- Kehitetään päätösten vaikutusten ennakkoarviointia ja huomioidaan investointien vaikutus käyttötalouteen

SIPOO SIBBO

Tiekartan toimeenpano ja seuranta

Tiekartan toimeenpanosta vastaavat Sipoon kunnan toimialat ja yksiköt. Koordinoinnista vastaa yhdyskunta ja ympäristö -toimialan kehittäminen ja tuki -yksikkö.

Toimeenpanijoiden tehtävänä on:

- Varmistaa, että tiekartan tavoitteiden tueksi laaditaan toimenpiteet vuoden 2027 aikana. Jokaiselle toimenpiteelle määritellään vastuutaho sekä toimeenpanon aikataulu.
- Toteuttaa tiekartan tavoitteiden seurantaa vuosittain ja raportoida tuloksista kunnan johtoryhmälle.
- Toteuttaa tiekartan tulosten loppuarviointi valtuustolle vuonna 2030.

Tiekartan toimeenpanon tueksi kootaan seurantaryhmä, joka koostuu tiekartan tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumisesta vastaavista palvelualueiden edustajista.

Seurantaryhmä kokoontuu kaksi kertaa vuodessa muodostamaan tilannekuvaa toimeenpanon tilasta sekä ratkomaan toimeenpanossa ilmenneitä haasteita.

SIPOO
SIBBO

Valmistelu ja osallistaminen

Tiekartta on laadittu vuosina 2025–2026. Tiekartan valmistelutyötä varten perustettiin yhdyskunta ja ympäristö -toimialan edustajista koostuva ohjausryhmä, joka käynnisti työn kevään 2025 aikana. Työ saatettiin loppuun ohjausryhmän ja konsultin (Sitowise Oy) yhteistyönä syksyllä 2025 ja alkuvuodesta 2026.

Tiekartan laadintaan osallistettiin laajasti eri sidosryhmiä. Keskeisimmät vaiheet tiekartan laadinnassa olivat:

- **Henkilöstökysely**, huhtikuu 2025
- **Henkilöstötyöpajat** päämäärien ja tavoitteiden muodostamiseen, touko-kesäkuu 2025
- **Johtoryhmän työpaja** henkilöstötyöpajojen tulosten jatkojalostukseen ja priorisointiin, kesäkuu 2025
- Kunnan **ulkoisten sidosryhmien** Padlet-**kysely**, syyskuu 2025
- **Valtuustotyöpaja** päämäärien ja tavoitteiden viimeistelyyn, tammikuu 2026
- Tiekartan viimeistely ja **luottamuselinkäsittely** syksy 2026

Henkilöstökyselyssä koottiin tietoa kestävän kehityksen nykytilasta, tulevista painopisteistä ja kehityskohdista. Henkilöstö nosti kunnan näkökulmasta olennaisimmiksi kestävän kehityksen tavoitteiksi seuraavat: terveyttä ja hyvinvointia, hyvä koulutus sekä ilmastotekoja.

Henkilöstötyöpajoissa ideoitiin tiekartan päämääriä, tavoitteita ja toimenpiteitä. Johtoryhmä jatkojalosti ja priorisoi päämääriä ja tavoitteita henkilöstötyöpajojen tulosten pohjalta.

Sidosryhmien Padlet-kysely lähetettiin syksyllä 2025 seitsemälle eri taholle: Sipoon kunnan nuorisovaltuustolle, vanhusneuvostolle ja vammaisneuvostolle sekä Uudenmaan liitolle, soveltuvalle KUUMA-ryhmälle (ilmastoryhmä), Sipoon yrittäjille ja Sipoon luonnonsuojelijat ry:lle.

Sitowise Oy vastasi työssä kestävän kehityksen nykytilan ja tiekartan koonnista, ulkoisten sidosryhmien kyselyn laadinnasta ja valtuustotyöpajan toteutuksesta sekä viimeistelystä kunnan tuottamien materiaalien pohjalta. Tiekartan viimeistely toteutettiin tiiviissä yhteistyössä kunnan nimeämän ohjausryhmän kanssa.

SIPOO
SIBBO

Lähteet

(1) Suomen kestävän kehityksen toimikunta, Kestävän kehityksen globaali toimintaohjelma Agenda2030, Valtioneuvoston kanslia [Viitattu: 4.11.2025]. Saatavilla: https://kestavakehitys.fi/agenda-2030.

(2) Ympäristöministeriö, 2023, Mitä on kestävä kehitys?, [Viitattu 4.11.2025]. Saatavilla: https://ym.fi/mita-on-kestava-kehitys

(3) Tieteen termipankki, 2025, Biologia: ekosysteemi, [Viitattu 4.11.2025]. Saatavilla: https://tieteentermipankki.fi/wiki/Biologia:ekosysteemi

(4) Ympäristöhallinnon verkkopalvelu, [Viitattu 4.11.2025]. Saatavilla: https://www.ymparisto.fi/fi

(5) Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2025, Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtaminen: HYTE-kerroin – kannustin kunnille, [Viitattu 4.11.2025]. Saatavilla: https://thl.fi/aiheet/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/hyvinvointijohtaminen/hyvinvointijohtaminen-kunnassa/hyte-kerroin-kannustin-kunnille

(6) Sitra, Tulevaisuussanasto, [Viitattu 4.11.2025]. Saatavilla: https://www.sitra.fi/tulevaisuussanasto-kaikki/

(7) Kuntaliitto, 2024, Kestävä kehitys, [Viitattu 4.11.2025]. Saatavilla: https://www.kuntaliitto.fi/kuntajohtaminen-ja-digitalisaatio/kestava-kehitys

(8) Kuntalaki 410/2015 § 1. Annettu 10.4.2015.

(9) Suomen YK-liitto, Kestävä kehitys, [Viitattu 4.11.2025]. Saatavilla: https://www.ykliitto.fi/kestava-kehitys

(10) SYKE - kuntien ja alueiden khk-päästöt, Hiilineutraali Suomi, [viitattu 3.9.2026] SYKE - kuntien ja alueiden khk-päästöt

(11) Valtioneuvosto, Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen 2030 – Toimeenpanosuunnitelma, 2021, Helsinki: Valtioneuvosto. Saatavilla: Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen 2030. Toimeenpanosuunnitelma

(12) Tilastokeskus, 2023, Työpaikkaomavaraisuus alueittain 1987-2023 (125s), [Viitattu 4.11.2025]. Saatavilla: https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__tyokay/statfin_tyokay_pxt_125s.px/

(13) Suomen kuntien yritykset ja työnantajat, Finder [viitattu 3.9.2026]. Saatavilla: Sipoo - Taloustiedot, yritykset ja työnantajat | Finder

SIPOO
SIBBO